



# ADVIES FASE 1 + FASE 2

## GROTE PROJECTEN

AANVRAAG: Breda Photo pictures the future

NR: BGR/2015/056

AANVRAGER: Stichting Breda Photo

BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 10 december 2015

BEGROTING: € 1.513.600

FASE 2: 9 september 2016

AUTEUR ADVIES: Geert Lenders

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 477.580 (32%, gevraagd als gift)



### 1. ALGEMEEN

Doordat in fase 2 een aangepaste begroting is ingediend, is de optelling van het gevraagde bedrag voor fasen 1 en 2 meer dan 30%. Doordat in fase 1 echter minder dan het gevraagde bedrag is toegekend, komt de optelling van toekenning fase 1 en gevraagde bijdrage fase 2 precies op 30% uit.

Voor de pitch van fase 1 verschenen mw. Marty Horeman (bestuurslid) en de heren Reinoud van den Bergh (curator) en Theo Andriessen (zakelijk leider).

In het gesprek met de commissie is m.n. ingegaan op de artistieke en zakelijke stappen die met het project worden beoogd; o.m. de positie van Breda Photo t.o.v. concurrerende grote festivals, talentenbeleid, de zichtbaarheid van technologische en maatschappelijke ontwikkelingen rond fotografie, publieksbeleid en crowdfunding.

Voor fase 2 had de adviescommissie een gesprek met BredaPhoto-bestuursleden Bart Straatman (voorzitter) en Michel Wesseling (secretaris) en zakelijk leider Theo Andriessen. Het gesprek spitte zich met name toe op de ontwikkeling rond de artistieke basis van het evenement.

Met betrekking tot de voorwaarden zoals die voor fase 1 zijn geformuleerd onder punt 4. van dit advies, neemt de adviescommissie er kennis van dat daaraan naar het oordeel van het fondsbestuur afdoende is voldaan, met dien verstande dat een nader uitgewerkt crowdfundingplan deel uitmaakt van de aanvulling die BredaPhoto indient voor 2017 en 2018.

### 2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

#### 2.1 VERPLICHT

*a. Het project is van hoge culturele kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap (score: goed onder voorwaarde; fase 2: goed)*

BredaPhoto heeft een goede staat van dienst op het gebied van artistieke kwaliteit. De landelijke pers is positief of positief kritisch, de vakpers beschouwt het als een serieuze speler in het landelijk veld en het Mondriaanfonds draagt doorgaans bij. Het festival weet dan ook internationale fotografen van grote reputatie aan zich te binden, zoals Raymond Parr. De monumentale aanpak met reusachtige prints op steiger materiaal in het stedelijk decor draagt ook bij aan de beleving van de buitenexposities. Kunstfotografie wordt op een aansprekende manier verbonden met maatschappelijke thema's.

Dit is voor de commissie een sterke Ausgangssituation. Maar het roept ook de vraag op waar in artistiek opzicht nu de wezenlijke stap vooruit zou zitten. In het gesprek met de initiatiefnemer is duidelijk geworden dat deze vooral te vinden zal zijn in een verbreding van het talentenprogramma en een sterker internationaal programma, ook gericht op professionals. De adviescommissie onderschrijft de toegevoegde waarde die deze ontwikkeling het festival en de provincie kan geven, maar uit aanvraag en gesprek werd onvoldoende duidelijk welke artistieke visie en welke urgentie bij die internationale markt en aanbieders vertrouwen kunnen geven in succes daarvan. Dat kan immers niet alleen uit meer budget en een meer professionele bedrijfsvoering voortkomen. Met alle waardering en respect voor wat het artistiek team voor het bestaande profiel van het festival tot stand heeft gebracht, concludeert de adviescommissie dat voor de sprong naar dit beoogd 'next level', speciaal daarop

gerichte competenties aan de organisatie zouden moeten worden toegevoegd. De commissie zou graag een uitgewerkt voorstel voor de invulling daarvan zien. De commissie is daarbij nieuwsgierig naar de artistieke visie gericht op dat next level, de wijze waarop die visie is geborgd en de concrete stappen om de gewenste versterking van de internationale positie tot stand te brengen.

Fase 2: BredaPhoto heeft een herzien businessplan met aanvulling aangeleverd waarin een opzet van werken met 'associated curators' wordt beschreven. De adviescommissie vond dat idee nieuw en fris, maar de beschrijving en toelichting daarop in de pitch nog niet overtuigend. Het ontbrak aan een visie die ten grondslag ligt aan de selectie van de gastcuratoren, en aan een heldere beschrijving van hun profiel, positie, rol en opdracht. Het potentieel daagde, maar dat was nog onvoldoende concreet gemaakt. De commissie vroeg het fondsbestuur om BredaPhoto om een en ander nader uit te laten werken en aan haar voor te leggen. De aanvulling heeft de adviescommissie overtuigd. Helder is dat de organisatie de artistieke eindverantwoordelijkheid bij het eigen curatorium laat, maar daarbinnen openstaat om maximaal van de inbreng van de gastcuratoren te profiteren. Het nader uitgewerkte profiel is voldoende relevant, en de gegeven longlist sluit daar goed op aan. De commissie kijkt met belangstelling uit naar de ervaringen die BredaPhoto met deze werkwijze gaat opdoen in het festival 2018 en de voorbereiding daartoe in het komend jaar.

*b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze (score: goed onder voorwaarde; fase 2: goed)*

Nu de adviescommissie nog geen onvoorwaardelijk positieve uitspraak kan doen over daadwerkelijke artistieke betekenis van de stap die Breda Photo wil zetten, kan zij ook over de duurzame versterking van het cultuursysteem, die daaruit voort moet vloeien, nog geen onvoorwaardelijk positief oordeel geven.

Een zorgelijk punt vindt de commissie dat in de aanvraag veel aanknopingspunten in de provincie worden genoemd, maar in de uitwerking echte verbinding zich lijkt te beperken tot de stad Breda. En ook daarbinnen blijven voor de hand liggende partijen als Graphic Design Festival en Playgrounds voor meer dan afstemming buiten beeld.

Als het gaat om de uitdrukkelijke keuze voor verbinding met maatschappelijke issues, valt het de commissie daarnaast op dat de verbindingen nauwelijks het culturele domein lijken te ontstijgen. 'Do It Yourself' en 'De Afwezige Overheid' zijn nochtans ideale kapstokken voor verbinding met zelfhulporganisaties, mantelzorgers, urban culture, door burgers zelf ter hand genomen stadsontwikkeling etc. etc.

Hier lijkt groot potentieel van het project om cultuur breed te verbinden en te verankeren in de samenleving, onbenut te blijven. De adviescommissie zou dit aspect graag nadrukkelijker in het project een plek zien krijgen.

Fase 2: In het herzien businessplan en de aanvulling daarop, is de maatschappelijke verankering van het thema goed beschreven. Dit geeft de commissie het vertrouwen dat ook in volgende edities de verbinding tussen thematiek en maatschappelijke partners goed gezocht kan en zal worden door BredaPhoto.

Het positief oordeel dat de commissie geeft onder het vorig criterium maakt dat ook de artistieke betekenis van de nieuwe stappen die Breda Photo wil zetten, en de ontwikkeling daarvan, tot een duurzame versterking van het Brabants cultuursysteem zullen leiden.

*c. Het project is ten minste van nationale betekenis (score: goed)*

Aan dit criterium voldoet BredaPhoto al in de uitgangssituatie. Het project is erop gericht dit nog te versterken. Binding van meer fotografen en andere professionals van internationaal belang en de internationale verbreding van het talentenprogramma dragen bij aan dit criterium.

*d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: goed onder voorwaarde; fase 2: goed)*

De aanpak van het businessplan wekt vertrouwen, dat de inzet op sterker ondernemerschap sinds dit jaar tot een goede bedrijfsmatige aanpak van het festival en versterking van de organisatie gaat leiden. Dit is een van de hoofddoelstellingen van het project. Positiebepaling, potentieel en ontwikkelpunten komen gestructureerd en ten opzichte van veel andere initiatiefnemers goed doordacht aan bod. Groeiverwachtingen in publiek en publieksinkomsten lijken met acceptabel risico begroot.

Het realiseren van de begrote opbrengsten van crowdfunding lijkt wel een heel grote opgave met weinig houvast wat betreft realiteitsgehalte. Dat kan kritisch zijn, omdat bij de editie 2020 plm. 10% van de inkomsten hier van afhangt, terwijl in de periode tot en met 2018 hier € 180.000 in wordt geïnvesteerd tegenover een verwachte opbrengst van € 100.000 in die periode. Het is tot 2020 zelfs in het meest optimistisch scenario dus per saldo een flinke kostenpost. De risico-analyse noemt crowdfunding wel als maatregel ter beheersing van het risico op

onvoldoende financiering van andere partijen, maar het heel reële risico dat de opbrengst zal achterblijven bij de verwachting wordt niet als risico op zichzelf benoemd. Dat is een gemis, temeer daar de begroting 2020 geen ruimte laat voor reservering ten laste van die maximale opbrengst. M.a.w. de crowdfunding is nodig als bijdrage aan het hart van de exploitatie en leidt niet tot de beoogde gezondere vermogenspositie. Dat is een niet geadresseerd risico voor de duurzaamheid van het project.

Verder verbeterpunt in het projectplan voor 2016 is een duidelijker relatie tussen de daar beschreven activiteiten en die in het stappenplan op de laatste pagina van het businessplan zijn aangegeven voor 2016. Wat komend jaar ondernomen gaat worden t.b.v. crowdfunding en hoe nu precies in de kwaliteit van tentoonstellingen en presentatie geïnvesteerd gaat worden, blijft onduidelijk. Met het oog op de vorige overweging m.b.t. crowdfunding/businessclub is een heldere projectmatige aanpak hier juist van groot belang.

De activiteiten in 2016 laten een aantrekkelijke mix zien van publieksactiviteiten op verschillende niveaus, professionals- en talentenprogramma, en educatie- en andere participatie-activiteiten, die het vertrouwen geeft publieksgroepen goed geanalyseerd zijn en aangesproken worden. Zoals eerder aangegeven is het niet aanspreken van maatschappelijke DIY-geledingen buiten cultuur nog een gemis, waardoor wellicht ook kansen op markt bereik blijven liggen.

Fase 2: De adviescommissie stelt vast dat in de bedrijfsvoering van BredaPhoto sinds de vorige aanvraag grote en concrete stappen zijn gezet; het herzien businessplan en de aanvulling daarop getuigen daarvan, en ook in het gesprek is een en ander nog eens overtuigend over het voetlicht gebracht.

In het bijzonder met betrekking tot het punt sponsoring/crowdfundig merkt de commissie op dat een pragmatische start is gemaakt met een ervaren fondsenwerver. De verwachtingen zijn weliswaar naar beneden bijgesteld -de commissie acht dat reëel, ze lagen erg hoog- maar zijn nog steeds ambitieus. De commissie adviseert het bestuur om in de aanloop naar editie 2018 samen met BredaPhoto te blijven monitoren hoe de inzet van de fondsenwerver zijn vruchten afwerpt.

De werkwijze met de associated curators leidt -naast enkele aanpassingen op basis van ervaringen in editie 2016- tot een naar boven bijgestelde begroting (plm. € 100.000 extra) en ook tot een wat hogere vraag aan Brabant C, maar deze blijft binnen de 30%-grens. Daartegenover kiest de organisatie ook zelf prioriteit om tot voldoende aanvulling van het benodigde bedrag te komen.

*e. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score: goed)*

De aanvraag maakt met het bestaande bereik van 80.000 bezoekers, van wie 70% van buiten Breda en een economische spin-off van € 2 mln. dit criterium al waar. BredaPhoto is voor de liefhebber met één dagbezoek al niet te behappen. Goed onderbouwde versterking van de programmering (niet alleen méér) kan ertoe leiden dat meer bezoekers voor meerdaags bezoek kiezen, en daarmee een extra impuls voor de vrijetijds-economie van de regio betekenen.

*f. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: goed onder voorwaarde; fase 2: goed)*

Het project kan, bij een sterke artistiek-inhoudelijke invulling zonder twijfel als betekenisvolle impuls aan de organisatie beschouwd worden. Naast de bedrijfsvoering gaat het dan vooral om het talentenprogramma en internationaal profiel en kwaliteit.

Fase 2: met de herziene beoordeling onder het criterium 'culturele kwaliteit' kan de adviescommissie nu ook op dit criterium tot een onvoorwaardelijk positief oordeel komen.

*g. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: voldoende; fase 2: goed)*

Met 25.000 Bredase bezoekers, een grote hoeveelheid vrijwilligers, veel lokale en regionale sponsors, draagvlak bij de lokale overheid en samenwerking met veel culturele instellingen is sprake van voldoende invulling van dit criterium. Meer verbinding met partners buiten de cultuursector lijkt goed mogelijk en zou dit nog sterker maken.

Fase 2: Op basis van de nadere uitwerking van samenwerking met maatschappelijke partners komt de adviescommissie nu tot een nog positiever oordeel dan in de eerdere fase.

*h. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: zeer goed)*

Het talentenbeleid van het festival is sterk beschreven en geeft vertrouwen dat het ook een stevig geïnternaliseerd onderdeel van de organisatie is. De aanpak kan tot voorbeeld strekken. De beoogde voortgaande internationale dimensie op dit onderdeel is een waardevolle aanvulling van het festival.

## **2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)**

*i. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score: voldoende; fase 2: zeer goed)*

Een belangrijke kern van het festival ontwikkelt zich sinds de laatste editie op het haveneiland, onderdeel van Via Breda, de Bredase spoorzone. De rol van het festival in ontwikkeling van dit gebied kan de komende tijd nog in betekenis toenemen. Dit criterium is daarmee voldoende ingevuld.

Fase 2: De commissie stelt vast dat de wijze waarop BredaPhoto niet alleen aanwezig is op het Belcrum-terrein, maar daar ook daadwerkelijk een actieve rol speelt, stimuleert en er publiek heen trekt, reden geeft tot een hogere waardering op dit criterium.

*j. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: onvoldoende; fase 2: goed)*

De aangeleverde informatie en het gesprek geven onvoldoende houvast om van innovaties binnen de discipline of sector te kunnen spreken. Werken met Instagram of andere digitale podia is actueel, maar op zichzelf niet meer innovatief. De ontwikkeling rond een terugkeer naar natte fotografie is gesignaleerd, maar nog niet in een concrete en innoverende aanpak vertaald, hetzelfde geldt voor de relatie met het Smart City-project.

Fase 2: Hoewel de commissie geen aanleiding ziet haar inhoudelijk oordeel in fase 1 te herzien, wil zij haar waardering voor de toegevoegde stap van het werken met associated curators uitdrukken in een verhoging van de waardering ook op dit criterium.

*k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant (score: onvoldoende)*

Nu het project onvoldoende duidelijk maakt hoe technologische ontwikkeling in de fotografie of andere relevante sectoren op innovatieve wijze wordt geïntegreerd in het programma, acht de adviescommissie de gegeven argumentatie voor aansluiting op het profiel van kennis- en innovatieregio niet overtuigend.

*l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: voldoende; fase 2: goed)*

Binnen de cultuursector constateert de adviescommissie veel samenwerking, zij het dat daartegenover ook voor de hand liggende partijen als GDFB en Playgrounds buiten beeld lijken. Buiten de sector is sprake van een diversiteit aan partijen, bv. via bedrijven met welke meer belang wordt gedeeld dan geld geven tegenover vrijkaarten, wat ook nodig is om van echt samenwerking te kunnen spreken. Zoals aangegeven zou hier nog winst gehaald kunnen worden met maatschappelijke geledingen die specifiek op het terrein van DIY/de terugtrekkende overheid relevant zijn, maar dat hoeft een voldoende beoordeling op dit punt niet in de weg te staan.

Fase 2: In lijn met de constatering hierboven dat de verbinding met maatschappelijke partijen op overtuigende wijze is uitgewerkt, is de adviescommissie nu ook op dit punt positiever.

*m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren (score:)*

Zoals de initiatiefnemer aangeeft, kan hiervan in de toekomst sprake zijn, maar bij de thematiek die nu is voorzien is dat niet het geval. Daardoor kan aan dit criterium nu geen score gehecht worden.

## **4. ADVIES**

Het projectvoorstel en het gesprek daarover brengen de commissie tot het advies voor een gefaseerde aanpak. Artistiek-inhoudelijk is reeds sprake van een kwalitatief hoogstaand festival, en de adviescommissie onderkent potentieel in de aangegeven richting. Om dat ook werkelijk te kunnen realiseren moet de organisatie zich inhoudelijk echter nog ontwikkelen.

Daarnaast is sprake van inzet op de ontwikkeling van kwaliteit van bedrijfsvoering. Hierin heeft de commissie nu al voldoende vertrouwen, zij het dat op sommige onderdelen van het ondernemerschap nog wel verbeteringen wenselijk zijn.



De commissie adviseert daarom om Breda Photo onder hierna te noemen voorwaarden zekerheid te bieden voor een bijdrage in 2016, en op bestuurlijk niveau in overleg te gaan over aanpak van de gewenste artistiek-inhoudelijke ontwikkeling/competenties van het curatorschap voor de periode daarna.

De bedoelde voorwaarden zijn:

- meer uitdrukkelijke verbinding met maatschappelijke organisaties op de thema's 'Do it Yourself' en 'De Afwezige Overheid'

- overtuigende beschrijving van de aanpak in 2016 rond het crowdfundingproject en scenario's voor verschillende opbrengsten daarvan op de langere termijn

- ook voor het overige een uitdrukkelijker relatie tussen activiteiten in werkplan 2016 enerzijds en stappenplan 2016 in het businessplan anderzijds.

De invulling van deze voorwaarden kan door het bestuur van het Brabant C Fonds beoordeeld worden.

Hierdoor kan in 2016 een start gemaakt worden met de beoogde ontwikkeling. De adviescommissie ziet dan graag z.s.m. een voorstel op basis van het bestuurlijk gesprek tegemoet voor verbreding van competenties in de organisatie, specifiek gericht op een goed verankerde positie in het internationale veld van fotografie-festivals en professionals. Het voorstel moet getuigen van een artistieke visie gericht op het next level, de wijze waarop die visie wordt geborgd en de concrete stappen om de gewenste versterking van de internationale positie tot stand te brengen door binding van meer fotografen en andere professionals van internationaal belang, naast de internationale verbreding van het talentenprogramma. De hierbij horende aanpak leidt mogelijk al in 2016 tot merkbaar resultaat in het evenement, maar dient in elk geval in de editie 2018 volledig geïmplementeerd te zijn.

De adviescommissie is zich ervan bewust dat dit advies gevolgen heeft voor het bedrag dat in eerste instantie gekoppeld kan worden aan de uitvoering in 2016, vanwege de 30%-regel. Bij positieve ontwikkeling n.a.v. het bestuurlijk gesprek kan dit mogelijk met een aanpassing voor 2016 rechtgetrokken worden. De administratieve uitwerking daarvan laat de commissie aan het bestuur van het Brabant C Fonds.

Fase 2: De commissie stelt met plezier vast dat het in gesprek blijven met BredaPhoto tot aanzienlijke versterkingen van plan en aanpak heeft geleid en daardoor heel productief is gebleken. Dat is complimenten aan de organisatie waard. De commissie adviseert dan ook om de gevraagde bijdrage voor 2017 en 2018 zonder nadere voorwaarden te verstrekken. Zij adviseert daarnaast om met name de ontwikkeling van sponsorship/crowdfunding uitdrukkelijk te volgen in de monitoring.

#### **5. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE**

George Lawson, voorzitter

Marjo Schlaman

Katja Diallo

Rob Schoonen

Geert Overdam

Linda Janssen

Jan Post (fase 1)

Vincent Mentzel (fase 2)



**Disclaimer:** bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.